

Jubileuszowa Konferencja z okazji 50 rocznicy powstania Gdańskiego Telefonu Zaufania

Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Polskiego Ruchu Pomocy Telefonicznej (PTPT) z okazji 50-lecia działalności Gdańskiego Telefonu Zaufania „Anonimowy Przyjaciel” odbyła się w dniach 4-8 października 2017 r. Patronat nad nią objął prezydent RP Andrzej Duda, a w skład komitetu honorowego weszli ks. abp metropolita gdański Sławoj Leszek Głódź, minister zdrowia Konstanty Radziwiłł, wojewoda pomorski Dariusz Drelich, rektor GUMed prof. Marcin Gruchała oraz przedstawiciele władz samorządowych. Miejscem Konferencji, tak jak od wielu lat, był Sopot. Wzięło w niej udział ponad 150 dyżurnych Telefonów Zaufania z całego kraju. Tegoroczny temat to *Zapobieganie samobójstwu oraz uzależnienia behawioralne w praktyce Telefonu Zaufania*. Konferencję otworzyła prezes PTPT Grażyna Świątecka. Sesję pierwszą poprowadziła dr Beata Kostrubiec-Wojtachnio, wykładowca KUL, która swój psychologiczny referat zatytułowała *Słyszeć między słowami, słuchanie w Telefonie Zaufania jako osobna umiejętność psychologiczna*. Prelegentka opisała proces słuchania jako fenomen specyficznie ludzki, wymagający skupienia i doświadczenia. Trudno

o ściślejszą definicję predyspozycji dyżurnego telefonu zaufania. To, co powiedziała nam dr Beata Kostrubiec-Wojtachnio, nazywając za Seneką słuchanie sztuką, jest sprawą szczególnie ważną, wówczas, gdy rozmówca zgłasza nam zamiary samobójcze. To był właśnie temat drugiego w tym dniu referatu pt. *Zapobieganie samobójstwu w Telefonie Zaufania. Rola dyżurnego*. Wygłosił go Ryszard Jabłoński, suicydolog. Wskazał na niepokojącą tendencję wzrostu liczby dokonanych zamachów samobójczych, zwłaszcza wśród młodych mężczyzn. Pierwszy dzień Konferencji zakończyło wystąpienie dr. Ireneusza Kaflika, psychologa, *Trudne rozmowy w Telefonie Zaufania*. Autor tego warsztatu jest od lat propagatorem GRUP BALINTOWSKICH. Idea Balinta polega na tym, że terapeuci także potrzebują wsparcia wzajemnego, a nawet wspólnego przebywania w celu integracji. W ścisłym sensie nasza Konferencja odzwierciedlała ideę Balinta.

Dzień drugi, sesja pierwsza. Obaj prowadzący psychologzy, tj. dr Ireneusz Kaflik (Częstochowa) i ks. dr Grzegorz Kudlak (Uniwersytet Warszawski), byli równocześnie referentami w zakresie tematu ogólnego sesji *Relacje międzyosobowe*. Ks. dr Kudlak pytał w swoim referacie, czy technologia zabija relacje. Jego badania, a jest czynnym psychoterapeutą, dotyczyły pozycji człowieka wobec współczesnych metod komunikowania się. W konkluzji referatu znalazło się potwierdzenie tezy zawartej w tytule. Dr Kaflik na pytanie, czy spotkanie w Telefonie Zaufania to incydent czy relacja, zachęcał do tego, by była to relacja. Z założenia kontakt z rozmówcą w większości przypadków musi pozostać jednorazowy, jednakże należy zmierzać do tego, by spełnił on wymogi relacji i zadowolili partnera; choć relacje i kontakty wielokrotne nie są rzadkością. Są one niejako substytutem niedomagających relacji z otoczeniem danej osoby. I tu doszliśmy do tematu internetowego telefonu zaufania. To właśnie ta nowa, zaskakująca forma zainicjowana przez śp. Teresę Michalak. Wydawałoby się, że kontakt w formie listu nie jest tym, czym może być rozmowa. Prof. Grażyna Świątecka, referując ten temat, przyznała, że częściej nawiązuje się tu regularna relacja i apelowała do uczestników, by zgłaszali swoją gotowość do odpowiadania tą drogą, bowiem zainteresowanie internetowym telefonem zaufania jest duże.

Sesję drugą w tym dniu poprowadzili dr Adam Kłodecki z Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie i ks. dr Marek Dziewiecki (z Radomia). W tej konferencji ks. dr Kudlak mówił o uzależnieniu emocjonalnym w świetle współczesnych teorii, a ks. dr Marek Dziewiecki o przezwyciężaniu problemów alkoholowych, zwłaszcza w małżeństwie. Apelowal o mądrą miłość ze strony współuzależnionych członków rodziny. Ta mądra miłość to nie uległość i nie bierność, ale świadoma i rozumna pomoc. Adam Kłodecki zrealizował dwie grupy tematyczne – pierwsza dotyczyła dbałości o zdrowie psychiczne, poczucia własnej wartości i dobrej samooceny, druga

grupa tematów obejmowała wszystko co dotyczy superwizji klinicznej.

Uroczyste uczczenie Jubileuszu Gdańskiego Telefonu Zaufania „Anonimowy Przyjaciel” odbyło się trzeciego dnia Konferencji w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym. Jubileuszową sesję poprzedziła uroczysta msza św. w kościele akademickim p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej. Celebrował ją i homilię wygłosił ks. bp Zbigniew Zieliński, przy koncelebrazie duszpasterza gdańskiej służby zdrowia ks. Błażeja Kwiatkowskiego oraz księży – uczestników naszej Konferencji. Piękną oprawę muzyczną mszy św. przygotował Polski Chór Kameralny Schola Cantorum Gedanensis pod dyrekcją prof. Jana Łukaszewskiego.

W auli im. prof. Olgierda Narkiewicza, prezes PTPT Grażyna Świątecka wraz z prezesem gdańskiego TZ Remigiuszem Kwiecińskim, powitała gości, a wśród nich delegata prezydenta RP Andrzeja Dudy – prof. Piotra Czadernę z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, senatora Antoniego Szymańskiego, prof. Edytę Szurowską, prorektora GUMed, Macieja Kielanowskiego, syna prof. Tadeusza Kielanowskiego, wicemarszałka województwa pomorskiego Pawła Orłowskiego, Hannę Zych-Cichoń, wiceprzewodniczącą Sejmiku Pomorskiego i innych przedstawicieli samorządowych oraz dr. Tomasza Górczyńskiego, który reprezentował Okręgową Izbę Lekarską.

Pełniący rolę konferansjera Jerzy Kiszkiś, aktor i wieloletni dyżurny gdańskiego TZ, odczytał list papieża Franciszka z błogosławieństwem i gratulacjami przesłanymi do wszystkich wolontariuszy Telefonu Zaufania w Gdańsku i w całej Polsce.

Po krótkich przemówieniach, gratulacjach z okazji 50-lecia, wygłoszonych przez przedstawicieli władz i innych dostojnych gości, zostały wręczone odznaczenia wieloletnim dyżurnym Gdańskiego Telefonu Zaufania. Gdański Telefon Zaufania „Anonimowy Przyjaciel” odznaczony został medalem Gryfa Pomorskiego, który w imieniu marszałka województwa pomorskiego Mieczysława Struka, wręczyli wicemarszałek Województwa Pomorskiego Paweł Orłowski i wiceprzewodnicząca Sejmiku Województwa Pomorskiego Hanna Zych-Cichoń. Medal Samorządu Województwa Pomorskiego z wygrawerowaną sentencją łacińską *De nihilo nihil fit (Z niczego nic nie powstaje)* przyznano prof. Grażynie Świąteckiej, dr. Barbarze Sęp-Kowalikowej i mgr Anieli Białowolskiej-Tejchman. Ponadto kilkunastu dyżurnym Gdańskiego Telefonu Zaufania wręczono dyplomy uznania. Tytuł Honorowego Członka Polskiego Towarzystwa

Pomocy Telefonicznej za wybitne zasługi dla Gdańskiego Telefonu Zaufania otrzymały Barbara Sęp-Kowalikowa oraz Barbara Balińska.

Kolejnym punktem programu był referat prof. Grażyny Świąteckiej, współzałożycielki Gdańskiego Telefonu Zaufania, omawiający historię jego powstania i zadania w społeczeństwie polskim. Dr Barbara Sęp-Kowalikowa, świętująca także 50-lecie swojej pracy jako lekarz psychiatra, wygłosiła referat *Samobójstwo jako jeden z głównych problemów w Telefonach Zaufania*. Następnie zostały odczytane przez Jerzego Kiszkiśa poruszające wspomnienia dyżurnych Gdańskiego TZ (dziś już dziesięćdziesięciolatek): Krystyny Jacobson i prof. Mariana Szatybełko, obecnych na uroczystości jubileuszowej. Sesję tę uwieńczył koncert Chóru Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego pod batutą Jerzego Szarafińskiego, a zakończył uroczysty, integracyjny poczęstunek.

Ostatni dzień to sesja poświęcona wypaleniu zawodowemu. Temat ten wyczerpująco omówiła dr Wiesława Okła (Katolicki Uniwersytet Lubelski), która zwróciła uwagę na fakt, że to szczególne cechy osobowości i poziom kompetencji społecznych decydują o tym, że niektóre osoby mogą wiele lat dyżurować w Telefonie Zaufania i nigdy nie poczuć się wypalone.

Cytując za Barbarą Sęp-Kowalikową, obecność Telefonu Zaufania w przestrzeni społecznej, jego łatwa dostępność

i informacja o nim to znaczące elementy profilaktyki zaburzeń psychicznych. Telefon Zaufania jest często wybierany zamiast wizyty u psychiatry. Prowadzony przeze mnie (A.F.) w programie pierwszym Polskiego Radia autorski cykl *Radiowy Telefon Zaufania* służy nie tylko pomocy telefonicznej za pośrednictwem anteny Polskiego Radia, ale także rozpowszechnianiu wiedzy o tej idei.

Konferencja dała poczucie ciągłości i nieprzemijającej wartości idei telefonu zaufania.

Z okazji Jubileuszu 50-lecia Gdańskiego Telefonu Zaufania, Polskie Towarzystwo Pomocy Telefonicznej wydało jubileuszowy (podwójny) numer czasopisma *Telefon Zaufania – Nasza Gazeta* oraz książkę *Telefon Zaufania – słucham* (kompilacja wiedzy z tej dziedziny) pod redakcją Grażyny Świąteczkiej i Ewy Czuchnowskiej (wydawnictwo Via Medica).

Anna Falkiewicz, redaktor I Programu Polskiego Radia,
Grażyna Świąteczka,
prezes Polskiego Towarzystwa Pomocy Telefonicznej

Prof. B. Rutkowski Członkiem Honorowym Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego

XIII Kongres Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego (PTT) odbył się w dniach 12-14 października br. w Warszawie. Podczas Walnego Zgromadzenia Wyborczego Członków PTT tytuł Członka Honorowego PTT odebrał **prof. Bolesław Rutkowski**, emerytowany wieloletni kierownik Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych GUMed.

Prof. Bolesław Rutkowski jest współtwórcą gdańskiego ośrodka transplantacyjnego. Był bezpośrednio zaangażowany w przygotowania do otwarcia programu przeszczepiania nerek w Gdańsku, które rozpoczęto pod koniec lat 70. XX w. Pierwszy przeszczep nerki od dawcy zmarłego w Gdańskim Ośrodku Transplantacyjnym odbył się 31 marca 1980 r. W zabiegu ze strony chirurgicznej uczestniczyli Jerzy Dybicki i Wojciech Gacyk, zespół nefrologiczny tworzyli Andrzej Manitus i Bolesław Rutkowski, a zespół anestezyjologiczny Teresa Król i Janina Pstrokońska.

Profesor Bolesław Rutkowski w 1991 r. został dyrektorem ówczesnego Instytutu Chorób Wewnętrznych, a w 1992 r. kierownikiem Katedry i Kliniki Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych. Na jego działalność kierowniczą przypadają takie istotne dla gdańskiego ośrodka transplantacyjnego wydarzenia, jak: pierwsze przeszczepienie nerki od dawcy żywego (1999 r.), powołanie regionalnego Konsultanta w Dziedzinie Transplantologii Klinicznej, pierwsze przeszczepienie nerki wykonane u biorcy, który ukończył 70 rok życia (2002 r.), utworzenie Regionalnego Centrum Koordynacji Transplantacji (2003 r.), pierwsze wyprzedzające przeszczepienie ner-

ki (2003 r.), rozpoczęcie programu edukacji chorych po przeszczepieniu nerki, powstanie Regionalnego Ośrodka Kwalifikacyjnego – Regionalnej Listy Biorców (2007 r.), utworzenie Oddziału Medycyny Transplantacyjnej (2008 r.). Tyśięcny przeszczep nerki w Gdańsku miał miejsce 1 sierpnia 2009 r. Profesor Rutkowski był także kierownikiem zespołu gdańskich lekarzy wdrażających Program Wyprzedzającego

Przeszczepienia Nerek (Złoty Skalpel 2008 r.) oraz współtwórcą i koordynatorem Programu Wczesnego Wykrywania Chorób Nerek. Aktywnie działał również w Krajowej Radzie Transplantacyjnej przy Ministrze Zdrowia (I kadencja oraz w latach 2011-2012). W Gdańskim Uniwersytecie Medycznym w latach 2000-2005 był prorektorem ds. dydaktyki i spraw studenckich, a przez szereg lat pełnił funkcję pełnomocnika Rektora do spraw transplantacji. Jest specjalistą w dziedzinie chorób wewnętrznych, nefrologii, transplantologii klinicznej i hipertensjologii.

Przez wiele lat był konsultantem wojewódzkim w dziedzinie nefrologii, w latach 1992-1999 i 2005-2011 pełnił funkcję konsultanta krajowego w tej dziedzinie, był także krajowym koordynatorem Programu Poprawy i Rozwoju Dializoterapii. Różne członkostwa prof. Rutkowskiego obejmują

Polskie Towarzystwo Transplantacyjne (PTT), w którym w latach 2013-2015 piastował stanowisko prezesa, a następnie past prezesa. Profesor przez 34 lata był członkiem Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego (PTN), w tym jego prezesem w latach 1998-2004. W 2012 r. otrzymał tytuł Członka Honorowego PTN. Profesor Rutkowski był również

członkiem Komitetu Nauk Klinicznych PAN, a także wielu uznanych światowych towarzystw naukowych.

Liczebność przyznawanych prof. Rutkowskiemu odznaczeń państwowych w pełni oddaje wdzięczność Ojczyzny za ogrom Jego zasług dla rozwoju polskiej medycyny. Wspomniane wyróżnienia to oczywiście nagrody w pojęciu wymiernym, nie sposób natomiast zmierzyć odzewu ze strony pacjentów, którym osiągnięcia i zaangażowanie Profesora uratowały zdrowie, a po częstokroć i życie.

Główne zainteresowania naukowe Profesora to: epidemiologia chorób nerek, patofizjologia zaburzeń gospodarki węglowodanowo-lipidowej w przewlekłej niewydolności nerek, optymalizacja terapii nefroprotektoryjnej, indywidualizacja leczenia nerkozastępczego, w tym dializoterapii i przeszczepiania nerek.

Profesor Rutkowski nie zwalnia tempa. Od 2015 r. jest zastępcą przewodniczącego Niezależnej Komisji Bioetycznej ds. Badań Naukowych GUMed, redaktorem naczelnym *Forum Nefrologicznego* i *Gazety AMG* oraz przewodniczący Komisji ds. Zgonów UCK. Organizuje coroczne Gdańskie Repetytoria Nefrologiczne Post ASN (American Society on Nephrology) oraz współorganizuje Kongresy International Association For The History Of Nephrology (IAHN).

Patrząc z podziwem na imponującą aktywność i dorobek zawodowy, gratulujemy Profesorowi kolejnego wspaniałego tytułu w panteonie postaci zasłużonych dla polskiej transplantologii.

w imieniu całego zespołu Kliniki
prof. Alicja Dębska-Śliźień

Nowe władze Polskiego Towarzystwa Anatomicznego

XXXIII Zjazd Polskiego Towarzystwa Anatomicznego, na którym wybrano nowe władze odbyły się w dniach 22-24 czerwca br. w Katowicach. Prezesem Zarządu Głównego został ponownie jednogłośnie wybrany **prof. Marek Grzybiak**, emerytowany kierownik Zakładu Anatomii Klinicznej GUMed, a sekretarzem **dr hab. Adam Kosiński**, kierownik Zakładu Anatomii Klinicznej GUMed. Ponadto członkami Zarządu Głównego zostali: **prof. Janusz Moryś**, wieloletni redaktor naczelny kwartalnika *Folia Morphologica* oraz **dr hab. Przemysław Kowiański**, prof. nadzw. z Zakładu Anatomii i Neurobiologii GUMed. ■

Profesor Zbigniew Kmiec sekretarzem generalnym IFSHC

15 Kongres Międzynarodowej Federacji Towarzystw Histochemicznych i Cytochemicznych (IFSHC) zorganizowany przez Tureckie Towarzystwo Mikroskopii Elektronowej (TSEM) pod kierunkiem prof. Serapa Arbaka, prezydenta IFSHC odbył się w dniach 18-21 maja 2017 r. w Antalyi w Turcji. Tytuł ICHC 2017 *From Molecules to Diseases* odzwierciedla ogólną tematykę zjazdu, którego celem było przedstawienie zastosowań najnowszych osiągnięć technik mikroskopowych w badaniach komórek i narządów, ze szczególnym uwzględnieniem chorób nowotworowych i medycyny regeneracyjnej. ICHC 2017 zgromadził 274 uczestników z 21 krajów, którzy mogli wysłuchać 5 wykładów plenarnych, 41 wykładów i 59 ustnych prezentacji w ramach 21 sesji naukowych. W trakcie dwóch sesji plakatowych przedstawiono 276 posterów. Podczas ceremonii otwarcia Kongresu prof. John Couchman (BRIC, Kopenhaga), laureat David Glick Lecture, przedstawił wykład inauguracyjny *Syndecans: receptors with signalling functions and roles in cell adhesion and disease*.

Podczas zebrania delegatów towarzystw wybrano nowy zarząd IFSHC: prezydentem została prof. Hinke Multhaupt

Od lewej: Z. Kmiec, H. Multhaupt, J. Couchman, S. Arbak

(Kopenhaga), sekretarzem generalnym – prof. Zbigniew Kmiec (Gdańsk), zaś skarbnikiem – prof. Toyoshi Fujimoto (Nagoya). Następny Kongres ICHC 2020 odbędzie się w Pradze w 2020 r. Więcej informacji o kongresie i federacji znajduje się na stronach www.ichc2017.com oraz www.ifshc.com.

prof. Janusz Moryś,
kierownik Katedry i Zakładu Anatomii